

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Occidere Bannitum

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

denda sunt etiam iure
civilis. *verum etiam iuris civilis, DD. part. 9. tr. 9. resol. 16.*

Malè facit professus loquens cum Nonitio absque presentia sui Magistri. *Peyrinus part. 9. tract. 7. resolutiones. & si nouitius fecit sex menses, vt laicus in nouitiatu potest profiteri vt clericus, quia compleuit annum integrum essentialem pro professione. Diana & alij, part. 9. tr. 6. resol. 20.*

O B S T E T R I C E S.

Obstetrices in casu necessitatis possunt puerum baptizare, proferentes formam in lingua vernacula. Quam an teneantur scire, vide verb. *Baptism. num. 41.* Obstetrix, quæ plures infantes inualidè baptizauit, qui modo dispersi inueniuntur, quid facere debeat, vide verb. *Baptismi, num. 54.*

O C C I D E R E
Tyrannum.

Inter homicidia, quæ honestat iustitia, primum est occisio Tyranni. Circa quam, dico primò, quòd si Tyrannus ita dicitur quia subditos tyrannicè tractat, cum alioqui habeat verum titulum, & sit legitimus dominus, tunc nullo pacto occidi potest, & contrarium dicere est hæreticum, & damnatum in Concilio Constantensi sess. 15.

Si verò Tyrannus dicitur, quia vi, vel fraude Regnum inuasit, tunc Caicranus occidere il. *in 2. 2. quæst. 64. art. 3.* Strouersdorf *ibid. l. 1. qui sine quæst. 3.* & alij dicunt, licitè à priuato in isto titulo quolibet occidi posse, concurrentibus Regnum in duabus conditionibus, quarum vna uadit. Dū est, quod non possit aliter Respublica a tyrannide liberari; altera, quòd non timeantur maiora damna ex illius morte nascitura. Ipse verò dico secundò cum Filiuccio *tom. 2. tractat. 28. cap. 1. numero 14.* quòd, si talis Tyrannus actu

Regnum inuadit, satis probabile est occidi posse auctoritate priuata: nam tunc Regnicola iure se defenderent ab iniusta inuasionè, ducem aduersarij exercitus trucidando, quæ est via expeditior ad libertatem. Si verò semel Regnum inuasit, & qualemcumque Principatus possessionem retinet, in hoc casu dictam sententiam dubiam videri, suspectam, ac nemini consulendam: quia nullus è possessione ciui debet inauditus. Et quodcumque scelus, quantumuis euident, exigit sententiam declaratiuam, *gloss. in cap. euident. de accus. Et tandem, restanti timentis, & quæ publicum iudicium postulat, non debet committi priuari cuiuscumque iudicio. parte 5. tractat. 4. resolutione 21.*

O C C I D E R E
Bannitum.

Secundò ratione iustitiæ licitū est occidere Bannitum, quando Respublica dat cuiilibet facultatem. Sed

Nota primò, quòd filius non potest licitè patrem bannitum occidere: nam Respublica non tollit in tali casu obligationem naturalem filij erga patrem. Ita: *Clarus pr. crim. lib. 5. §. Homicidium, num. 61.* contra Bartolum & alios. *part. 5. tractat. 4. resolutione 25. §.* Nota tamen.

Nota secundò, quòd, quamuis Filius alij dicant, bannitum vbicumque occidi posse, etiam extra territorium Principis proscrībentes; id tamen Filiuccijs *tom. 2. tractat. 28. cap. 2. num. 24.* & alij nō admittunt, nisi interueniret consensus saltem tacitus, vel rationabiliter præsumptus illius Principis, in cuius territorio inuenitur, vel nisi bannitus esset à Summo Pontifice, cuius iurisdicctio se extendit per totū orbē. *part. 5. tr. 4. res. 24.*

Nota tertio, quòd Bonacina de

Licit etiam occidere bannitū; Sed nō esse filio

Nec extra territorium Principis proscrībentis.

An liceat
malos ban-
niri. & pro-
ponere pra-
mium occi-
sori?

3. non probant morem commuacem pro-
ponendi praemium occidenti banni-
tum. Megalium vero com. 1. resolutione 39.
& alij communiter approbant. Verum
quidem est, quod hae facultas non
est facile concedenda. *Ibid* §. Sed an li-
ceat.

Et tales oc-
cidi possint
per insidias
& prodito-
rie

6 Nota quare cum Molina de iust.
tom. 4. tractat. 3. disputat. 7. num. 1. & aliis
contra Menochium de arbit. lib. 9. quast.
90. num. 49. & alios, banitum occisi
posse proditorie, & per insidias. Nec
obstare periculum damnationis; quia
maior ratio habenda est boni publici,
quam particularis illius, qui sibi pro-
spicere potest cessando a culpis, & non
vult prospicere. Vnde banniti possunt se
in vicem occidere ad acquirendam vel
libertatem, vel praemium; quia sic expe-
dit communi bono. *part. 3. tractat. 4. re-
solut. 25.*

Possintque
occidi gra-
satores pu-
blicarum via-
rum?

7 Nota quinto cum Molina ubi sup. in
l. 1. C. quando liceat uniuersis sine iudice,
sic. videri concedi, interficere grassato-
rem, qui vias publicas tenet, in defen-
sionem suam, & aliorum, quibus ille
morrem, & alia damna parat. *Ibid* §. Et
tandem.

OCCIDERE
Inuasorem.

Licet occi-
dere inuas-
orem cum mo-
deramine.

Licitum est, inuasorem occidere
cum moderamine inculpatae tu-
telae. Ita DD. communiter; quidquid in
contrarium asserant Accursius in l. vim
vi. ff. de iust. & iur. & glossa ibid. Abu-
lenus in cap. 5. Mar. quast. 109. & alij pau-
ci. Ecce patet ex iure canonico, cap. signi-
ficasti, & Clem. si furiosus de homicid. &
cap. si vero, de sen. excom. & ex iure ciui-
li, l. 1. C. de vi, & vi armata, l. sciensiam, §.
qui cum aliter, ff. ad leg. Aquilianam, & l.
vim vi. ff. de iust. & iur. docetque ipsa
naturalis ratio, ut videtur est apud Tul-
lium orat. pro Milone. Vnde ex Abbate,
& aliis docuit Binsfeldius de iniur. &

damno dato, cap. 3. quast. 5. concl. 3. quod si
quis inuaderet Sacerdotem celebra-
ntem. Sacerdos posset Missam intermit-
tere, & se defendere, & si cum modera-
mine occidat, posset Sacrificium profe-
qui. *part. 5. tract. 4. res. 1.* In tali autem casu
docet Caietanus in 2. 2. quast. 64. art. 7.
sic occidenti non licere intendere mor-
tem eius, ut medium necessarium ad sui
defensionem. Vnde ait Aragonius *ibid.*
intentionem illius esse debere, occide-
di inuasorem modo confuso, & quo Deus
scit, sibi licitum esse. Sed haec sententia
nimis metaphysica solum inferuiunt
ad turbandam doctrinam moralem, gige-
nendas conscientias, erroneas, & scrupu-
los non necessarios ei, qui potest licite
se defendere. Ideo dico cum Molina
dis. 11. n. 4. posse aggressor per se inten-
dere mortem aggressoris, petendo ictu
cor, aut iugulum, animo eum necandi,
quando videt, id necessarium esse ad eua-
dendas manus illius. Et haec est doctri-
na communis *p. 5. tract. 4. resolutione 10.*

9 Sed quandoam dicitur quis ag-
gressorem occidisse cum moderamine
in culpatae tutelae Respondeo, quando
quis aggressorem occidit, non videns in
illo conflatu aliam viam, qua iniustum
& graue damnum euaderet, *ibid. res. 1.*
post medium.

Idest qua-
do inuasio
non potest
aliter im-
pediri.

10 Graue damnum in primis est mors
propria, & sic inuadenti te, ut occidat,
licite occidis, si non est aliud tuum inco-
lunitate remedium. Nec enim teneris
fugere, si es vir nobilis, aut miles, ad vi-
gandum inuasionem cum tuo dedecore.
Si autem sis plebeius, ita ut parua, aut
nulla contumelia tibi ex tali fuga resul-
ter, teneris fugere ex charitate, & si es
Clericus, aut Religiosus, teneris etiam
ex iustitia; nam fugiens non amittis ho-
nozem, sed acquiris. Ita Nauarra de rest.
lib. 2. c. 3. n. 389. Quamuis Lessius *lib. 1. c.*
9. dub. 12. num. 86. doceat, in hoc Cleri-
cos pares esse laicis, & non teneri ex iu-
stitia fugere: sed tantum ex charitate.
Ibid. in fine, & *res. 9. 43. & 49.* Teneretur
etiam fugere filius patris & auum, frater mi-
nor natu fratrem maiorem: nam horum
fuga pietati, non timiditati ascribitur. Ita
Mendo-

Inuasore in
quam vita
propria.
Quem non
teneris fu-
gere.
Nisi sis ple-
beius.
Clericus.
Religiosus.
Filius.
Nepos.
Vel frater
minor in-
uasi.